

Mihin menet, erikoistuva lääkäri?

NLY kantaa huolta nuorten lääkäreiden hakeutumisesta erikoistumaan tulevaisuudessa.

Nuorten Lääkärien Yhdistyksen (NLY) valtuuskunnan kannanotto 23.4.2023

Suomessa valmistuu vuosittain noin 900 lääkäriä, joista aiempien arvioiden mukaan 95 % aikoo erikoistua (1). Nykyisillä peruskoulutusmäärillä erikoislääkäreitä on mahdollista kouluttaa riittävästi palvelujärjestelmän tarpeisiin (2). Erikoistumiskoulutuksen haku- ja valintamenettely on alkanut vuonna 2019 ja sen yhtenä tavoitteena on ohjata erikoislääkärikoulutettavia tarveperusteisesti eri aloille.

Aivan viime aikoina useista sairaaloista ympäri Suomea on kuulunut huolestuttavia uutisia. Nuoria lääkäreitä ei saada koulutussuhteisiin enää edes aiemmin vetovoimaisilla aloilla, kuten anesthesiologialla, naistentaudeilla ja lastentaudeilla. Samaan aikaan lääkäreitä valmistuu enemmän kuin koskaan aiemmin. Herääkin kysymys, miksi erikoistuminen ei kiinnosta kuten ennen.

Lääkärien koulutus on monien muiden koulutusten tavoin ollut suurten haasteiden edessä koronan myötä. Tosin jo ennen koronaa on ollut pikkuhiljaa nähtävissä trendi, että välttämättä yhtä suuri osa lääkäreistä ei halua erikoistua kuin aiemmin. Myös vapaa-ajan arvostus ja osa-aikaiset työsuhteet ovat lisääntyneet.

Helsingin yliopiston uraseurantakyselyn 2021 mukaan lääketieteellisestä tiedekunnasta vuonna 2016 valmistuneista 10 prosenttia teki osa-aikatyötä, 4 prosenttia toimi itsenäisenä ammatinharjoittajana ja 3 prosentilla oli useita erillisiä työsuhteita (2). Lääkäriliiton Työmarkkinatutkimuksessa myös osa-aikainen työ on lisääntynyt erityisesti alle 35-vuotiailla lääkäreillä, joista tässä kyselyssä 23 % työskenteli osa-aikaisesti. Suurimmat syyt osa-aikaisuudelle tässä ikäryhmässä ovat työkuormituksen keventäminen ja vapaa-ajan arvostus (3).

Nuorten Lääkärien Yhdistys on teettänyt kyselyn vastavalmistuneille lääkäreille vuoden 2023 alussa. Vastaajia oli 221. Kyselyssä keskeisiä asioita, jotka vaikuttivat negatiivisesti erikoistumaan hakeutumiseen, olivat epävarmuus erikoisalasta, matalampi palkkataso, erikoistumisen rajoittavat vaikutukset vapaa-aikaan ja muutto toiselle paikkakunnalle. Erikoistumiseen positiivisesti vaikuttivat erityisesti myönteiset kokemukset opiskeluaikana, alan monipuolisuus, mahdollisuudet vaikuttaa omaan työhön sekä hyvä ansiotaso. (4)

NLY pitää tärkeänä, että erikoistuvien lääkärin tämänhetkinen määrä selvitetään yliopistojen toimesta viipymättä ELSA-seurantajärjestelmän laajamittaisen käytön jälkeen elokuussa ja tarvittaviin toimenpiteisiin erikoistumisen vetovoiman säilyttämiseksi ryhdytään. Erikoistuvien lääkäreiden palkkatasoa tulee tarkastaa erikoistumisen vaatavuutta vastaavaksi ja päivystystyössä tulee ottaa huomioon päivystämisen muuttuminen entistä raskaammaksi nykyisten yhteispäivystysten myötä. Osaamisperustaisen koulutuksen ja EPA-arviointien käyttöönotto tarvitsee tukea ja tiedotusta vielä pitkään, jotta erikoistuminen uudessa muodossaan nähdään sujuvana ja houkuttelevana. Erikoistuvan lääkärin työn ja koulutuksen sisältöön sekä erikoistuvien kohteluun tulee kiinnittää aiempaa enemmän huomiota, jotta jatkossakin saataisiin erikoistuvia lääkäreitä.

Erikoistuminen on ainutlaatuinen jakso nuoren lääkärin elämässä ja työuralla. Erikoistumisajan kokemuksilla ja niistä viestimisellä on vaikutus siihen, miten ja millaisia erikoislääkäreitä tulevaisuudessa saadaan.

NLY pyrkii omalta osaltaan helpottamaan tilannetta esimerkiksi nostamalla hakijapulasta kärsiviä erikoisaloja esiin niin omissa julkaisuissaan kuin ensi kertaa NuoriLääkäriPäivien yhteydessä erikoisalayhdistyksille näkyvyyttä tarjoten. Lisäksi Lääkäriliiton valtuuskunnan kokoukseen 12.5.2023 on tehty aloite sairaalaerikoistuvien palkkauksen kehittämistä.

Nuorten Lääkärin Yhdistyksen valtuuskunta

Lisätietoja:

Riku Metsälä
puheenjohtaja
Nuorten Lääkärin Yhdistys
riku.metsala@nly.fi
0409677393

Laura Seppälä
valtuuskunnan puheenjohtaja
Nuorten Lääkärin Yhdistys
laura.seppala@nly.fi

Nuorten Lääkärin Yhdistys (NLY) on 12 000 lääkärin asiantuntija- ja edunvalvontaorganisaatio. NLY liittyy yhteen Suomen nuoret lääkärit, edistää heidän ammatillista kehitystään, valvoo heidän ammattiinsa liittyviä etujaan sekä ilmaisee heidän mielipiteensä maan terveydenhuollolle ja lääkärikunnalle tärkeissä kysymyksissä. NLY:ssä uskomme, että hyvinvoiva ja osaava lääkäri on paras lääkäri potilaalle.

Liitteet:

1. Lääkäri 2018 -tutkimus:

https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/162015/STM_2019_69_R.pdf?sequence=1&isAllowed=y

2. Erikoislääkäri- ja erikoishammaslääkäritilanne ja koulutustarve vuoteen 2035:

https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/164401/STM_2022_21_rap.pdf?sequence=7&isAllowed=y

3. Helsingin yliopiston lääketieteellisen tiedekunnan uraseurantaraportti:

https://www.helsinki.fi/assets/drupal/2022-09/H30_L%C3%A4%C3%A4ketieteellinen_2003-2016_maisteri.pdf

4. Lääkäriliiton työmarkkinatutkimus 2022:

<https://www.laakarilehti.fi/terveydenhuolto/osa-aikatyo-houkuttaa-laakareita/>

5. NLY:n kysely vastavalmistuneille lääkäreille: [https://www.nly.fi/wp-](https://www.nly.fi/wp-content/uploads/2023/04/Vastavalmistuneen-ajatuksia-erikoistumiskoulutuksesta_raportti.pdf)

[content/uploads/2023/04/Vastavalmistuneen-ajatuksia-erikoistumiskoulutuksesta_raportti.pdf](https://www.nly.fi/wp-content/uploads/2023/04/Vastavalmistuneen-ajatuksia-erikoistumiskoulutuksesta_raportti.pdf)